

БАТЛАВ

МОНГОЛ УЛСЫН ЕРӨНХИЙ
АУДИТОРЫН ОРЛОГЧ

Я.САРАНСУХ

Огноо

2021 оны 9 сарын 09 өдөр

(Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулсан “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн 2014-2018 оны батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх) АУДИТ

ГАЗРЫН ТОСНЫ МЭРГЭЖЛИЙН ЗӨВЛӨХ ИНЖЕНЕРИЙН
АЖЛЫН ДААЛГАВАР

2021 оны 9 дүгээр сарын
6...-ны өдөр

Дугаар УИХ-АД/Х-1-029

Улаанбаатар
хот

Ажлын зорилго: Газрын тосны салбарт бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолтын үйл ажиллагаа явуулдаг “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн 2014-2018 оны батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, нийт хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх аудитын гүйцэтгэлийн болон тайлagnalын үе шатны ажилд аудитын багт газрын тосны ашиглалтын чиглэлийн нарийн мэргэжлийн дэмжлэг, туслалцаа үзүүлж, хамтран ажиллана.

Ажил гүйцэтгэх хугацаа: 2021.09.10-2021.11.20

Байршил: Үндэсний аудитын газар

НЭГ. ЕРӨНХИЙ МЭДЭЭЛЭЛ

Үндэсний аудитын газар Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3-т заасан бүрэн эрхийн хүрээнд Газрын тосны тухай хуулийн 32 дугаар зүйлийн 32.2, 37 дугаар зүйлийн 37.2 дахь хэсэг, УИХ-ын Төсвийн байнгын хорооны “Аудитын сэдэв батлах тухай” 2020 оны 05, тус тогтоолд нэмэлт өөрчлөлт оруулах тухай 2021 оны 02 дугаар тогтоол, Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2021 оны А/28 дугаар тушаалаар баталсан “Үндэсний аудитын газрын 2021 онд гүйцэтгэх аудитын төлөвлөгөө”-г тус тус үндэслэн аудитыг 2021 оны 6 дугаар сарын 14-ний өдрөөс 2021 оны 11 дүгээр сарын 20-ны өдрийг хүртэл хугацаанд гүйцэтгэж, аудитын тайланг 2021 оны 12 дугаар сарын 15-ны өдрийн дотор Улсын Их Хурлын Төсвийн байнгын хороонд хургуулнэ.

Аудитын урьдчилсан судалгааны явцад Ашигт малтмал, газрын тосны газраас ирүүлсэн мэдээллээр гэрээлэгч 2014-2018 онд “Тосон-Уул 19” талбайд 1,056.6 сая ам.долларын ажил хийхээр хөтөлбөр, төсөв батлуулснаас гүйцэтгэлээр 588.4 сая ам.доллар, “Тамсаг 21” талбайд 1,368.6 сая ам.долларын ажил хийхээр хөтөлбөр, төсөв батлуулснаас гүйцэтгэлээр 645.9 сая ам.долларын зардлыг өртөг нөхөхөөр тус тус тайлagnasан байна.

ХОЁР. ГҮЙЦЭТГЭХ АЖИЛ, ҮҮРЭГ

Зөвлөх нь аудитын багтай хамтран Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан аудитын төлөвлөгөө, хөтөлбэрийн дагуу ажлын даалгаварт заасан ажлыг журам, АДБОУС

Ажлын зорилтын хүрээнд Үндэсний аудитын газар, Ашигт малтмал, газрын тосны газар болон “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” талбай /Дорнод аймгийн Матад, Халх гол сум/-д тус тус ажиллана. Бэлтгэсэн ажлын баримт материалд тулгуурлан аудитын гүйцэтгэлийн болон тайлагналын үе шатанд шаардлагатай мэдээллээр тайлан бичнэ. Үүнд:

1. Гэрээлэгч 2014-2018 оны газрын тосны орд ашиглалтын үеийн ажлын төлөвлөлтийг газрын тосны олборлолтын үе шатны болон технологийн горимын дагуу бодитой боловсруулж, хянасан эсэхэд үндэслэлтэй, нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гаргах;
2. Гэрээлэгч 2014-2018 оны жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэл, ашиглалтын талбайд гүйцэтгэсэн газрын тостой холбоотой үйл ажиллагааны өдөр тутмын мэдээг үнэн зөв, зохих журмын дагуу тайлагнасан эсэхэд дүгнэлт гаргах;
3. Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны ашиглалтын үеийн жилийн тайлан мэдээ нь бодит гүйцэтгэлд тулгуурласан эсэхэд үндэслэлтэй, нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гаргах;
4. Гэрээлэгчийн дэд бүтэц болон тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл нь олборлолтын үе шатны болон технологийн горимын дагуу бодитой төлөвлөгдсөн эсэхэд үндэслэлтэй нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гаргах;
5. Орд ашиглалт, дэд бүтэц болон тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтын төсөвт өргийг баталгаажуулах санхүүгийн зөвлөхийн үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх;
6. Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээнд заасны дагуу олборлосон тосны хэмжээг тулгах болон гэрээлэгчийн гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээг гэрээлэгчийн үйлдвэрлэлийн талбайд тулган баталгаажуулах;
7. Аудитын тайлангийн төсөл боловсруулах, тайлангийн төсөл хэлэлцүүлэхэд оролцох.

ГУРАВ. АЖЛЫН ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Аудитын хүрээнд бүтээгдэхүүн хуваах гэрээгээр олборлолт, экспортын үйл ажиллагаа эрхэлж буй “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” талбайн 2014-2018 онд батлагдсан төлөвлөгөө, төсвийн дагуу хийж гүйцэтгэсэн ажил, өртөг нөхсөн болон нөхөгдөх зардал, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтын холбогдох тайлан, мэдээ, судалгаан дахь газрын тосны мэргэжлийн техникийн нэр томьёо, агуулга, орд ашиглалт, дэд бүтэцтэй холбоотой ажлын гүйцэтгэлийг хамруулна.

ДӨРӨВ. ХҮЛЭЭГДЭЖ БУЙ ҮР ДҮН, БҮТЭЭГДЭХҮҮН

Зөвлөхийн ажлын гүйцэтгэлээр дараах үр дүнд хүрнэ. Үүнд:

АУДИТЫН ҮЕ ШАТ	Гүйцэтгэл	Хүлээгдэж буй үр дүн
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны газрын тосны орд ашиглалтын үеийн ажлын төлөвлөлт нь газрын тосны олборлолтын үе шатны болон технологийн горимын дагуу бодитой төлөвлөсөн эсэхэд үндэслэлтэй, нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гарсан байна.	Тайлангийн төсөлд он тус бүрээр дүгнэлт гарсан байна.

Гүйцэтгэлийн үе шат	2. Гэрээлэгч 2014-2018 оны жилийн төлөвлөгөөний гүйцэтгэл, ашиглалтын талбайд гүйцэтгэсэн газрын тостой холбоотой үйл ажиллагааны өдөр тутмын мэдээг үнэн зөв, зохих журмын дагуу тайлагнасан эсэхэд дүгнэлт гарсан байна.	Тайлангийн төсөлд он тус бүрээр дүгнэлт гарсан байна.
	3. Гэрээлэгчийн 2014-2018 оны ашиглалтын үеийн жилийн тайлан мэдээ нь бодит гүйцэтгэлд тулгуурласан эсэхэд үндэслэлтэй, нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гарсан байна.	Тайлангийн төсөлд он тус бүрээр дүгнэлт гарсан байна.
	4. Гэрээлэгчийн дэд бүтэц болон тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтын төлөвлөгөө, гүйцэтгэл нь олборлолтын үе шатны болон технологийн горимын дагуу бодитой төлөвлесэн эсэхэд үндэслэлтэй нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гарсан байна.	Дэд бүтэц болон тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтын талаар нотолгоонд суурилсан дүгнэлт гарсан байна.
	5. Бүтээгдэхүүн хуваах гэрээнд заасны дагуу олборлосон тосны хэмжээг тулгах болон гэрээлэгчийн гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээг гэрээлэгчийн үйлдвэрлэлийн бааз дээр тулган баталгаажуулах	Гэрээлэгчийн 2014-2018 онд гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээг тулган баталгаажуулсан байна.
	6. Орд ашиглалт, дэд бүтэц болон тоног төхөөрөмжийн худалдан авалтын төсөвт өргтийг баталгаажуулах санхүүгийн зөвлөхийн үйл ажиллагаанд мэргэжил, арга зүйн туслалцаа үзүүлэх.	Гэрээлэгчийн 2014-2018 онд гүйцэтгэсэн ажлын тоо хэмжээг санхүүгийн зөвлөхийн ажлын тоо хэмжээтэй тулган баталгаажуулсан байх.
Тайлагналын үе шат	1. Аудитын тайлангийн төсөл боловсруулах, Аудитын зөвлөлийн хурлаар тайлангийн төсөл хэлэлцүүлэхэд оролцох.	Аудитын тайлан баталгаажсан байна.

ТАВ. УДИРДЛАГА, ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТ

Гүйцэтгэх ажил үүргийн хүрээнд зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж, аудитын гүйцэтгэлийн болон тайлагналын үе шатанд оролцох Зөвлөх /иргэн, хуулийн этгээд, баг байж болно/ нь Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан “Петрочайна Дачин Тамсаг” ХХК-ийн “Тосон-Уул 19”, “Тамсаг 21” талбайн 2014-2018 оны хөрөнгө оруулалт, өртөг нөхөх зардлын хэмжээ, газрын тосны экспорт, борлуулалтын орлогын тооцоо, хуваарилалтад баталгаажуулалт хийх /АХГ-2021/16-НАА-СА/ код бүхий сэдэвт аудитыг гүйцэтгэхэд Үндэсний аудитын газрын аудитын багийн бүрэлдэхүүнтэй хамтарч ажиллана.

Ажлын даалгаврыг гүйцэтгэхээр шалгарсан газрын тосны мэргэжлийн зөвлөх инженер нь ажил эхлүүлэх болон хүндрэл бэрхшээл, эрсдэлээс урьдчилан сэргийлэн захиалагч /Үндэсний аудитын газар/-тай урьдчилсан уулзалт, ярилцлага хийх, шаардлагатай асуудлаар нэмэлт тодруулга авч ажиллаж болно.

Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх явцад шийдвэрлэх боломжгүй асуудал үүссэн тухай бүр захиалагч талын холбогдох албан тушаалтанд даруй мэдэгдэнэ.

ЗУРГАА. ТАВИГДАХ ШААРДЛАГА БОЛОН АЖЛЫН ТУРШЛАГА

Үндэсний аудитын газар нь газрын тосны салбарт мэргэшиж, зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж чадахуйц, тухайн салбарт ажиллаж ирсэн ажлын дадлага, туршлагатай дүгнэлт гаргах чиглэлээр эрх бүхий зөвлөхтэй ажиллах бөгөөд тухайн аудитад зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэхэд ашиг сонирхлын зөрчилгүй гэдгээ бүрэн илэрхийлсэн байна.

Тавигдах шаардлага болон ажлын туршлагын хүрээнд зөвлөх нь /багаар гүйцэтгэж болно/ дараах боловсролын тусгайлсан зэрэг, үндсэн мэргэжил, мэргэшлийн шаардлага тавигдана. Үүнд:

Хуулийн этгээдийн хувьд:

- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий болохыг нотлох баримт бичиг; Хуулийн этгээдийн багийн ахлагч нь дараах шаардлагыг хангасан байна. Үүнд:
- Багийн ахлагч нь газрын тосны мэргэжлээр Зөвлөх инженерийн зэрэгтэй, гэрээгээр гүйцэтгэсэн ажил, үйлчилгээний үнэн бодит байдлыг хариуцаж, дүгнэлт гаргах эрх бүхий байх;
- Геологи, уул уурхай, ашигт малтмалын олон улсын чиг хандлага, газрын тосны технологийн болон үйл ажиллагааны мэдлэг мэдээлэлтэй, ажлын туршлагатай байх;
- Мэргэжлийн англи хэл эсхүл хятад хэлний мэдлэгтэй;
- Төрийн болон албаны нууц, байгууллага болон хувь хүний нууцыг чандлан хадгалах;
- Мэргэжлээрээ зөвлөх үйлчилгээ үзүүлж байсан туршлагатай;
- Хууль тогтоомжид заасан бусад шаардлага.

Ажиллах хучний шаардлага:

- Газрын тосны чиглэлээр бакалавр ба түүнээс дээш зэрэгтэй;
- Газрын тосны зөвлөх болон мэргэшсэн инженерийн зэрэгтэй байх
- Мэргэжлээрээ 3-аас дээш жил ажилласан;
- Мэргэжлийн англи хэл эсхүл хятад хэлний мэдлэгтэй;
- Компьютерын өргөн хэрэглээний программууд дээр ажиллах чадвартай;
- Багаар ажиллах, ачаалал даах чадвартай байх;
- Төрийн албан хэрэг хөтлөлт, архивын талаар мэдлэгтэй, сургалтад хамрагдсан бол давуу тал болно.

Баг, хувь хүний хувьд:

- Шалгаруулалтад оролцохыг хүссэн өргөдөл, анкет, боловсролын зэргийн диплом, бусад үнэмлэх, сертификатын хуулбар;
- Зөвлөх үйлчилгээ үзүүлэх эрх бүхий болохыг нотлох баримт бичиг;
- Ажлын туршлагыг тодорхойлсон дэлгэрэнгүй намтар;
- Техникийн санал (үүрэгт ажлыг хийх аргачлал, ажлын төлөвлөгөө), санхүүгийн дэлгэрэнгүй санал (тусад нь дугтуйлсан байх);
- Англи болон хятад хэлний мэдлэгтэй бол давуу тал болно.

Дээрх ажлын даалгаврын 6-д заасан шаардлагыг хангасныг нотлох баримт бичгийн баталгаажсан хуулбарыг Үндэсний аудитын газрын цахим хаягаар ирүүлнэ үү.

Монгол Улсын холбогдох хууль тогтоомжийг үйл ажиллагаандаа мөрдлөг болгон гэрээ, ажлын даалгаварт заасан ажлыг мэргэжлийн болон чанарын өндөр түвшинд гүйцэтгэж, шаардлагатай судалгаа, шинжилгээ, тооцоо, тайлан бусад ажлыг хугацаанд нь үнэн зөв чанартай хийж гүйцэтгэнэ.

ДОЛОО. ТӨЛБӨРИЙН НӨХЦӨЛ

Газрын тосны мэргэжлийн зөвлөх инженерийн ажлын хөлсийг харилцан тохиролцож, гэрээнд заасан нөхцөл, хуваарийн дагуу олгоно.